

LECTIO XXVII: ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΩΡΙΜΑΖΕΙ ΟΠΩΣ ΟΙ ΚΑΡΠΟΙ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Άσκηση I.

Να αναγνωριστούν όλα τα επίθετα συγκριτικού βαθμού του κειμένου.

Λύση

minor: ονομαστική ενικού, αρσενικού γένους, συγκριτικού βαθμού, του επιθέτου **parvus**, -a, -um = μικρός, -ή, -ό

duriora: αιτιατική πληθυντικού, ουδετέρου γένους, συγκριτικού βαθμού, του επιθέτου **durus**, -a, -um = σκληρός, -ή, -ό, τραχύς, -ιά, -ύ

acerbiora: αιτιατική πληθυντικού, ουδετέρου γένους, συγκριτικού βαθμού, του επιθέτου **acerbus**, -a, -um = πικρός, -ή, -ό

meliora: αιτιατική πληθυντικού, ουδετέρου γένους, συγκριτικού βαθμού, του επιθέτου **bonus**, -a, -um = καλός, -ή, -ό

Άσκηση II.

Poma acerbiora: να κλιθούν μαζί και στους δύο αριθμούς.

Λύση

Ενικός		Πληθυντικός
ον. γεν. δοτ. αιτ. κλητ. αφ.	pomum acerbium pomi acerbioris pomo acerbiori pomum acerbium pomum acerbium pomo acerbiorum	poma acerbiora pomorum acerbiorum pomis acerbioribus poma acerbiora poma acerbiora pomis acerbioribus

Άσκηση III.

Να συμπληρωθούν τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του παραθετικού ή του επιρρήματος από τα επίθετα που βρίσκονται σε παρένθεση:

Apud antiquos Romanos concordia sed avaritia erat. (magnus, parvus) (μαθ. IV)

Puer quievit, libenter cibum sumpsit. (bonus, επιρρ.) (μαθ. X27)

Catilina fuit..... generis vir sed ingenii (nobilis, pravus) (μαθ. XIX)

Id esse putemus, quod est (bonus, rectus) (μαθ. X27)

Claudius prorepsit ad solarium (prope) (μαθ. XX)

Ea puella nihil erat, nihil (festivus, amabilis) (μαθ. XXVI)

Λύση

Apud antiquos Romanos concordia **maxima** sed **minima** avaritia erat. (magnus, parvus) (μαθ. IV)

Puer **bene** quievit, libenter cibum sumpsit. (bonus, επιρρ.) (μαθ. X27)

Catilina fuit **nobilissimi** generis vir sed ingenii **pravissimi**. (nobilis, pravus) (μαθ. XIX)

Id esse **optimum** putemus, quod est **rectissimum**. (bonus, rectus) (μαθ. X27)

Claudius prorepsit ad solarium **proximum** (prope) (μαθ. XX)

Ea puella nihil erat **festivius**, nihil **amabilius**. (festivus, amabilis) (μαθ. XXVI)

Άσκηση IV.

Να αναγνωριστούν οι γραμματικοί τύποι *lēgit* (διαφορά από το *lēgit*;) και *idem*.

Λύση

lēgit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου, ενεργητικής φωνής του ρήματος ***lego, legi, lectum, legēre*** 3 = διαβάζω (το *legit* σχηματίζει τον παρακείμενο με έκταση του ριζικού βραχύχρονου φωνήεντος)

lēgit: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος ***lego, legi, lectum, legēre*** 3 = διαβάζω

idem: αιτιατική ενικού, ουδετέρου γένους της δεικτικής-επαναληπτικής αντωνυμίας ***idem, eadem, idem*** = ίδιος, -α, -ο.

Άσκηση V.

Να μεταφραστούν στα λατινικά οι προτάσεις:

Ο Πακούβιος ήταν μεγαλύτερος στην ηλικία από τον Άκκιο.

Οι τραγωδίες μου θα είναι καλύτερες από αυτήν (*haec*).

Λύση

Pacuvius maior natu erat quam Accius (Accio)

Tragoediae meae meliores erunt quam haec (hac)

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Άσκηση Ι.

Να εντοπίσετε τα επίθετα του κειμένου και να γράψετε τους τρεις βαθμούς τους και στα τρία γένη στην πτώση που βρίσκονται (όσα διαθέτουν).

Λύση

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
grandi, -i, -i multo, -a, -o parvus, -a, -um sonoros, -as, -a grandes, -es, -ia duros, -as, -a acerbos, -as, -a bonos, -as, -a duri, -ae, -a acerbi, -ae, -a mites, -es, -ia putres, -es, -ia vieti, -ae, -a molles, -es, -ia maturi, -ae, -a iucundi, -ae, -a	grandiore-re-re - minor, -or, -us - grandiores, -es, -a duriores, -es, -a acerbiores, -es, -a meliores, -es, -a duriores, -es, -a acerbiores, -es, -a mitiores, -es, -a - - molliores, -es, -a maturiores, -es, -a iucundiores, -es, -a	grandissimo, -a, -o plurimo, -a, -o minimus, -a, -um - grandissimos, -as, -a durissimos, -as, -a acerbissimos, -as, -a optimos, -as, -a durissimi, -ae, -a acerbissimi, -ae, -a mitissimi, -ae, -a - - mollissimi, -ae, -a maturissimi, -ae, -a/ maturrimi, - ae, -a iucundissimi, -ae, -a

Άσκηση II.

Από τα επίθετα του κειμένου να σχηματίσετε επιρρήματα και να γράψετε τα παραθετικά τους και στους τρεις βαθμούς.

Λύση

Επίθετο	Επίρρημα Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
grandi multo minor duriora acerbiora meliora mitia iucunda matura putria sonora mollia vieta	granditer multum non multum/ paulum dure/duriter acerbe bene mite iucunde mature — sonore molliter viete	grandius plus minus durius acerbius melius mitius iucundius maturius — — mollius —	grandissime plurimum minime durissime acerbissime optime mitissime iucundissime maturissime/maturrime — — mollissime —

Άσκηση III.

Να μεταφερθούν οι παρακάτω ρηματικοί τύποι στον τύπο που σας ζητείται για τον καθένα, στη φωνή που βρίσκονται:

venisset: α' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα

devertit: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα

desideranti: αφαιρετική ενικού

legit: το ίδιο πρόσωπο στον ενεστώτα

scripisset: γ' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού

videri: απαρέμφατο μέλλοντα

spero: γ' ενικό προστακτικής μέλλοντα

nascuntur: β' ενικό υποτακτικής μέλλοντα [με βάση το υποκείμενο του κειμένου]

fiunt: β' πληθυντικό προστακτικής ενεστώτα

gignuntur: α' ενικό υποτακτικής ενεργητικού υπερσυντελικού

Λύση

venisset: **veniamus**

devertit: **devertit/ devertitur**

desideranti: **desiderante**

legit: **legit**

scripisset: **scriberent**

videri: **visum iri**

spero: **sperato**

nascuntur: **nasciturum sis**

fiunt: **fite**

gignuntur: **genuissem**

Άσκηση IV.

Να μεταφερθούν οι παρακάτω τύποι στις πτώσεις που ζητούνται για το καθένα:

urbe: γενική πληθυντικού

grandi: αιτιατική ενικού

eum: αιτιατική πληθυντικού θηλυκού γένους

tragoediam: δοτική ενικού

nomen: ονομαστική πληθυντικού

quae (το πρώτο): ονομαστική πληθυντικού θηλυκού γένους

sibi: τον ίδιο τύπο στο β' πρόσωπο

pomis: αφαιρετική ενικού

idem: αιτιατική ενικού αρσενικού γένους

ingeniis: γενική ενικού

Λύση

urbe: **urbium**

grandi: **grandem**

eum: **eas**

tragoediam: **tragoediae**

nomen: **nomina**

quae (το πρώτο): **quae**

sibi: **tibi**

pomis: **pomo**

idem: **eundem**

ingeniis: **ingenii/ ingeni**

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟΥΣ

Άσκηση I.

«Tum Pacuvius dixit sonora quidem esse et grandia quae scripsisset, sed videri tamen ea sibi duriora et accerbiora»: Να μετατραπεί ο πλάγιος λόγος της περιόδου σε ευθύ.

Λύση

Μετατροπή πλαγίου λόγου σε ευθύ: Sonora quidem sunt et grandia quae scripsisti, sed videntur tamen haec mihi duriora et acerbiora.

Άσκηση II.

desideranti: Να αναλυθεί η αιτιολογική μετοχή σε δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους.

Λύση

Μετατροπή μετοχής σε πρόταση:

quod is desiderabat (αντικειμενική αιτιολογία)

quod is desideraret (υποκειμενική αιτιολογία)

cum is desideraret (η αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

Άσκηση III.

Να εντοπιστούν και να χαρακτηριστούν οι δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου και να δικαιολογηθεί η έγκλιση και ο χρόνος με τους οποίους εκφέρονται.

Λύση

Cum Accius ex urbe Roma Tarentum venisset: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το devertit. Εισάγεται με τον ιστορικό / διηγηματικό σύνδεσμο cum (υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση κύριας και δευτερεύουσας, δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους, είναι φανερός εδώ ο ρόλος του υποκειμενικού

στοιχείου της υποτακτικής), εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελικού, γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*devertit*) και εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

ubi Pacuvius grandi iam aetate recesserat: δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρόταση στο *Tarentum*, εισάγεται με το αναφορικό επίρρημα *ubi*, εκφέρεται με οριστική, γιατί εκφράζει το πραγματικό, και συγκεκριμένα με οριστική υπερσυντελικού, γιατί αναφέρεται στο παρελθόν.

qui multo minor natu erat: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση προσδιοριστική στο *Accius*, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *qui*, εκφέρεται με οριστική γιατί εκφράζει το πραγματικό γεγονός και συγκεκριμένα με οριστική παρατατικού γιατί αναφέρεται το παρελθόν.

cui Atreus nomen est: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση προσδιοριστική στο *tragoediam*, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *cui*, εκφέρεται με οριστική γιατί εκφράζει το πραγματικό γεγονός και συγκεκριμένα με οριστική ενεστώτα γιατί αναφέρεται στο παρόν.

quae scripsisset δευτερεύουσα αναφορική πρόταση προσδιοριστική στο εννοούμενο *ea* της κύριας ή υποκείμενο στα απαρέμφατα *esse* και *videri*, οπότε έχουμε αναφορική ουσιαστική πρόταση, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quae* εκφέρεται με υποτακτική (λόγω πлагίου λόγου) και συγκεκριμένα με υποτακτική υπερσυντελικού (*scripsisset*), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*dixit*) και εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

ut dicis: δευτερεύουσα απλή παραβολική πρόταση, εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο *ut* και εκφέρεται με οριστική επειδή η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται αντικειμενική πραγματικότητα. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το επίρρημα *ita*.

quae deinceps scribam: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση προσδιοριστική στο εννοούμενο *ea* της κύριας (ή υποκείμενο στο *fore*, οπότε έχουμε αναφορική ουσιαστική πρόταση) εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quae*, εκφέρεται με οριστική γιατί εκφράζει το πραγματικό και συγκεκριμένα με οριστική μέλλοντα (*scribam*) γιατί αναφέρεται στο μέλλον.

quod in pomis est: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση προσδιοριστική στο *idem*, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quod*, εκφέρεται με οριστική γιατί εκφράζει το πραγματικό και συγκεκριμένα με οριστική ενεστώτα γιατί αναφέρεται το παρόν.

quae dura et acerba nascuntur: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στο εννοούμενο *ea* της κύριας (ή υποκείμενο στο *fiunt*, οπότε έχουμε αναφορική ουσιαστική πρόταση) εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quae*, εκφέρεται με οριστική γιατί εκφράζει το πραγματικό και συγκεκριμένα με οριστική ενεστώτα (*nascuntur*) γιατί αναφέρεται στο παρόν.

quae gignuntur statim vieta et mollia: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση προσδιοριστική στο εννοούμενο *ea* της κύριας (ή υποκείμενο στο *fiunt*, οπότε έχουμε αναφορική ουσιαστική πρόταση), εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quae*,

εκφέρεται με οριστική γιατί εκφράζει το πραγματικό και συγκεκριμένα με οριστική ενεστώτα (gignuntur), γιατί αναφέρεται το παρόν.

Ημερομηνία τροποποίησης: 23/11/2018